

Према незваничним информацијама до којих је „Политика” дошла, у бриселским дипломатским круговима саветодавно мишљење о легалности проглашења косовске независности Међународни суд правде у Хагу ће саопштити тек крајем године, највероватније у новембру, уместо у мају или јуну, како се очекивало. Ово одлагање везано је за очекивање међународне заједнице да ће до тада Србија успети да Хашком трибуналу испоручи Ратка Младића што би бацило ново светло на српску позицију.

На питање „Политике” како коментаришу ове информације из Хашке палате мира нам је стигао одговор господина Андреја Поскакукхина, првог секретара суда и шефа одељења за информисање, у коме се каже да „још није познато када ће бити донето саветодавно мишљење” као и да су „све прогнозе о томе чисте спекулације”.

Према мишљењу др Александра Фатића, директора Центра за безбедносне студије, најава одлагања одлуке о Косову потврда је информације која је стигла почетком ове године да ће 2010. година бити година у којој ће међународна заједница кроз различите врсте притисака на Србију инсистирати на коначном решењу статуса Косова.

„Пошто ни доминантне земље међународне заједнице нису сасвим сигурне како ће се суд поставити они не желе да се њиме додатно компликује постојећа стратегија притисака на Србију. Тако је за међународну заједницу најједноставније да Србија на неки начин призна Косово и треба очекивати да ће ове године притисак да се то уради бити веома оштар било да је реч о условљавању уласка у ЕУ признањем Косова, било да је реч о сукобима око чланства у НАТО-у или статусу Републике Српске”, каже др Фатић.

То што ће суд највероватније одложити изрицање одлуке, за Душана Јањића, директора Форума за етничке односе, ништа не мења на ствари јер ће и после њега и Београд и Приштина да остану при својим тврдим ставовима.

„Одлагање одговара Београду јер то значи да још шест месеци има добар изговор и у домаћој политичкој јавности јер чека мишљење суда и тако Косово неће бити дневнополитичко питање. Али то одговара и међународној заједници”, сматра Јањић.

За разлику од Фатића и Јањића, др Предраг Симић са Факултета политичких наука сматра да што скорије изјашњавање суда одговара како земљама региона тако и међународној заједници.

„Видели смо већ колико ово нерешено питање доноси неизвесности у односе међу суседима, а нарочито у оквирима регионалне сарадње. Што скоријим стављањем у правни оквир Косова, позиција Србије и земаља региона могла би се много извесније поставити. Овако, ишчекивање доста подиже атмосферу јер су очекивања Београда и Приштине потпуно опречна”, каже др Симић подсећајући на недавни скуп на Брду код Крања где се показало да је Косово једна непремостива препрека за развој регионалне сарадње.

Др Фатић је уверен да Београд може предупредити негативан развој ситуације само ако се обнове предлози за решавање статуса Косова који постоје у српском политичком простору. „Мора озбиљно да се разговара о подели Косова јер ми каснимо један корак за косовским Албанцима пошто су они већ кренули у реализацију пројекта реинтеграције севера Косова, а ми се још нисмо ни одлучили да ли желимо да одвојимо север Косова. Он није био адекватно интегрисан у косовску државу, а Београд није био довољно одлучан да каже 'ми га хоћемо у Србији'. Зато морамо да преломимо шта хоћемо и не смемо да се руководимо у својој политици тиме шта нећемо”, сматра др Фатић.

Компромисно решење за Косово, како каже, не може да се нађе ове године, али би зато ове године морала да се формулише стратегија у тражењу компромиса. Јер, ако бисмо то предложили, статус Косова би био замрзнут још неколико година док се то на један или други начин не реализује пошто би онда требало притискати и косовске Албанце да прихвате план.

За Јањића нема дилеме да Београд мора под хитно да преиспита своју политику бојкота јер је чека низ великих скупова, пре свега у Мадриду и Сарајеву. Србија, како каже, мора да нађе модел да почне да учествује на регионалним манифестацијама. Може то да се ради и по моделу који користе Македонци када се боре за своје име. Треба ићи, истиче Јањић, од политике бојкота у активну борбу за своје име. Ако је то Унмик Косово, треба увек протестовати када оно није стављено, напуштати седнице. То су уобичајени методи да се покаже став, а држава ипак учествује и активна је на важним манифестацијама.

(Политика)